

Шкільна географічна освіта крізь призму НМТ-2024

Географія

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЗАВДАНЬ**30****ЗАВДАННЯ****20**з вибором однієї
правильної відповіді

0 або 1 бал

4відкритої форми
з короткою відповіддю

0 або 2 бали

6з вибором трьох
відповідей із 7-ми
запропонованих
варіантів0, 1, 2
або 3 бали**МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ
ТЕСТОВИХ БАЛІВ****46**Зміст завдань з географії
буде відповідати чинній
програмі ЗНО з географії

Когнітивні рівні і рівні навчальних досягнень

Когнітивні рівні		Рівні н/д	Компетентності
Знання 20%	розпізнайте, знайдіть, укажіть, назвіть, перерахуйте, упослідовніть, відтворіть, дайте визначення поняття, сформулюйте правило	1-3 4-6 7-9 10-12	
Розуміння 20%	перекладіть, опишіть, перекажіть своїми словами, наведіть приклад, поясніть,	4-6 7-9 10-11	

Когнітивні рівні і рівні навчальних досягнень

Застосування 40%	Застосуйте, продемонструйте, поясніть, обчисліть,	3 4-6 7-9 10-12	1 крок +дія 2 кроки+дія 2/3 кроки+2/1 дії
Аналіз 20%	Проаналізуйте, визначте, виокреміть, спрогнозуйте,	8-9 10-12	3 кроки + 2/1 дії
Синтез	сформулюйте проблему, зробіть висновки, запропонуйте шляхи вирішення, визначте оптимальний напрям	10-12	3/4 кроки + 2 дії
Оцінка			

Ключові компетентності

- екологічна компетентність;
- збереження життя і здоров'я;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, рівності, справедливості, прав людини, добробуту та здорового способу життя;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Знання: початковий рівень

1. Якою точкою на картосхемі позначено столицю України?

- А
- Б
- В
- Г

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Г	0,7	5,8	3,2	90,3	90,3	23,5	0,2

Знання: початковий рівень???

1. Доберіть назву до наведеної картосхеми.

А «Типи країн у Європі»

Б «Україна на карті Європи»

В «Україна та країни Євросоюзу»

Г «Географічне положення Європи»

1. Яка крайня точка України розташована найближче до Гринвіцького меридіана?

- А північна
- Б південна
- В східна
- Г західна

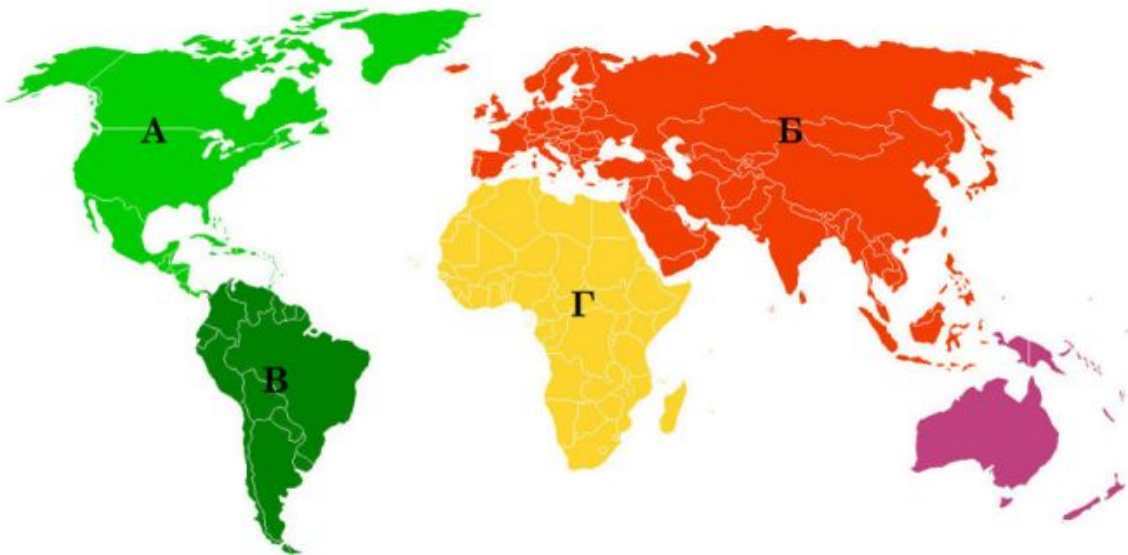

Знання: середній рівень

3. Який материк омивають води чотирьох океанів?

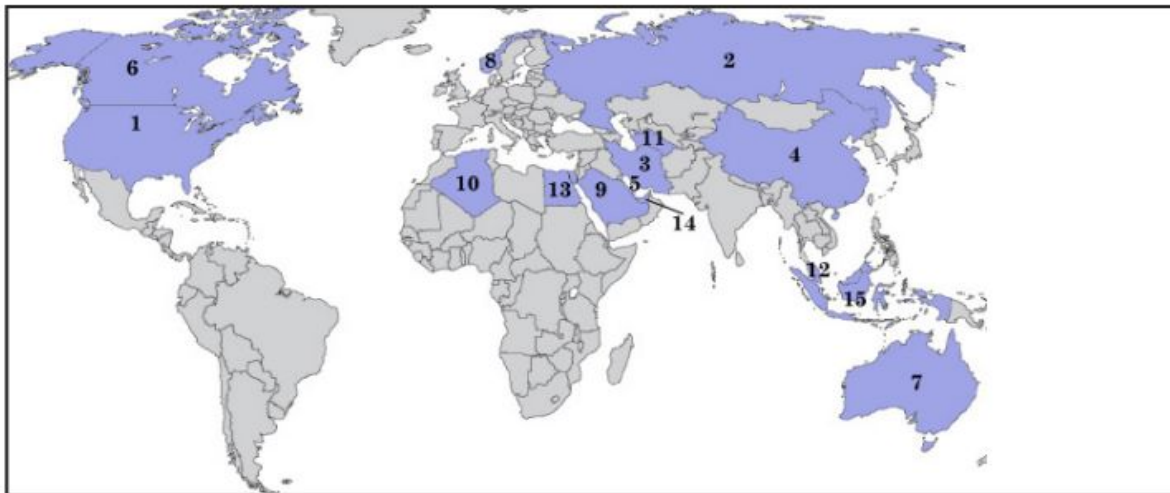
А
Б
В
Г

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	9,9	63,3	11,6	15,2	63,3	48,4	0,3

15. На картосхемі позначено країни-лідери за обсягом видобування природного газу (цифрою вказано місце країни в рейтингу). Більшість країн з групи лідерів розташовані в

- А Середземномор'ї
- Б Західній півкулі
- В Азійському регіоні
- Г Тихоокеанському поясі

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
В	17,9	16,9	40,5	24,7	40,5	33,6	0,2

Знання: достатній рівень

7. Укажіть на фізичній карті Південної Америки плоскогір'я, яке відповідає Гвіанському щиту докембрійської платформи.

А
Б
В
Г

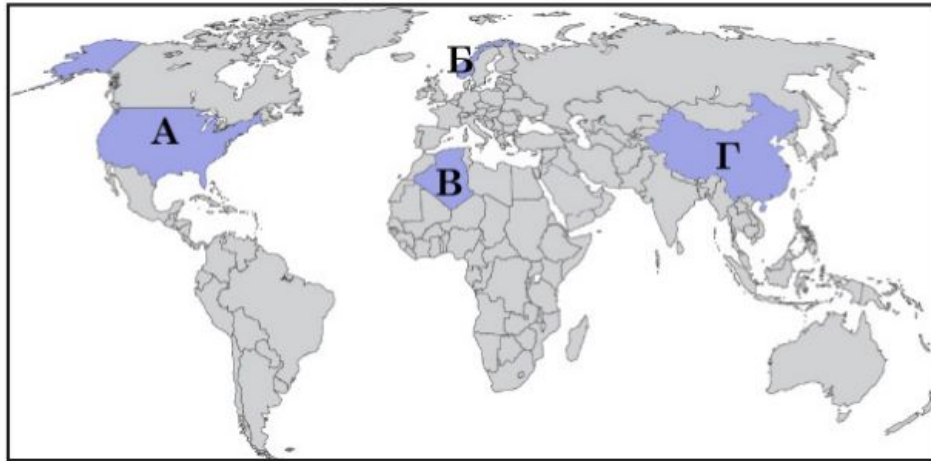

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
А	32,6	22,7	20,1	24,6	32,6	35,7	0,2

Знання: високий рівень

16. У якій з позначених на картосхемі країн 100 % видобутку «блакитного палива» забезпечують морські газопромисли?

- А США
- Б Норвегія
- В Алжир
- Г Китай

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	39,3	33,2	10,2	17,3	33,2	32,5	0,2

Знання: ?

4. На картосхемі України кольорами позначено

- А кліматичні області
- Б форми рельєфу
- В басейни річок
- Г природні зони

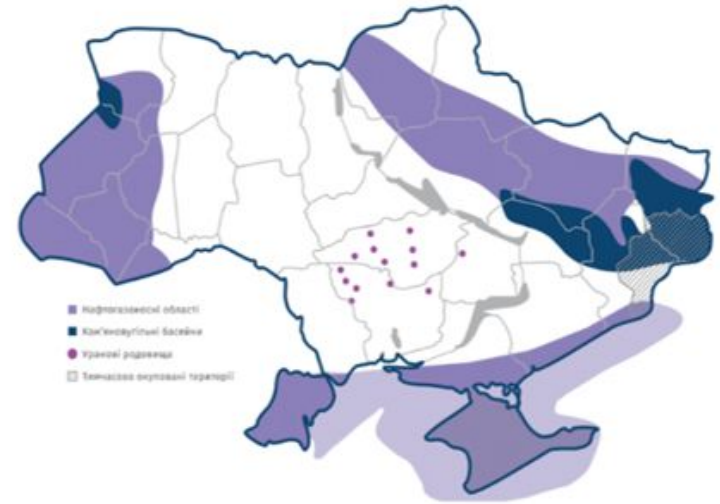
Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
В	17,3	21,0	29,5	32,2	29,5	25,4	0,2

Знання: ?

4. Укажіть вид природних ресурсів, позначених на картосхемі України.

- родючі ґрунти
- підземні води
- викопне паливо
- руди металів

Знання:?

4. Доберіть назву до картосхеми України.

- «Тектонічні структури»
- «Фізико-географічні краї»
- «Форми земної поверхні»
- «Зональні типи ґрунтів»

Знання:

27. Визначте характерні риси автомобілебудування в Україні.

- 1 першість у структурі ВВП за вартістю продукції
- 2 домінування автомобілів у структурі експорту товарів
- 3 крупно- й дрібновузлове збирання автомобілів іноземних брендів
- 4 орієнтування виробників автомобілів переважно на внутрішній ринок
- 5 виробництво деталей і вузлів (автокомпонентів) переважно на експорт
- 6 концентрування виробництва в столичній агломерації
- 7 функціонування автомобілебудівних кластерів у містах-мільйонниках

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	1	2	3			
345	2,3	35,3	53,4	9,0	56,3	20,2	0,3

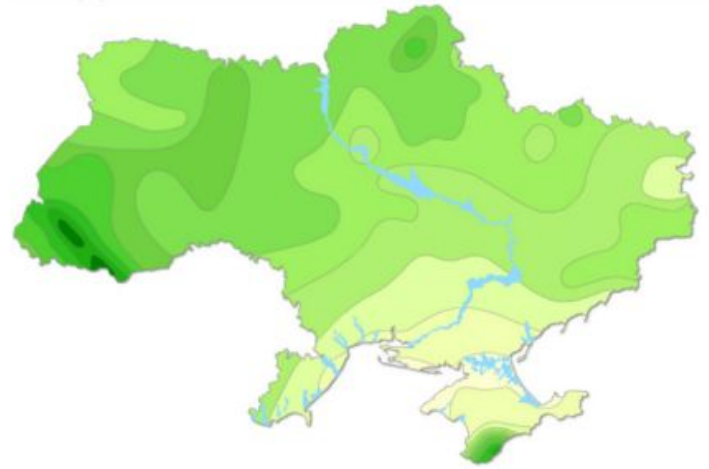

Розуміння (наведіть приклад,

посиліть)

11. Зменшення середньорічної кількості опадів на рівнинній території України з північного заходу й півночі на південний схід і південь зумовлено поступовим

- А посиленням впливу акваторії морів
- Б зниженням атмосферного тиску
- В зменшенням впливу антициклонів
- Г послабленням активності циклонів

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Г	18,1	28,9	15,5	37,5	37,5	32,2	0,2

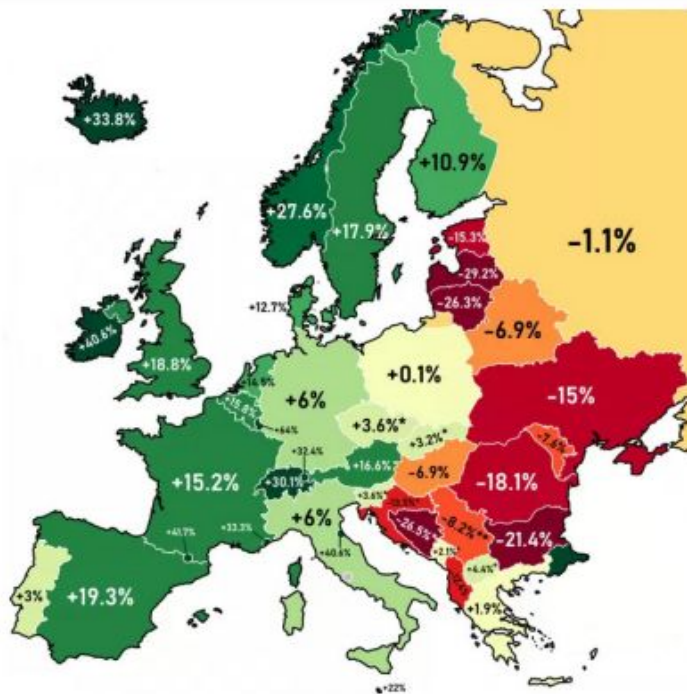

Розуміння (наведіть приклад,

поділіть)

13. Проаналізуйте карту, на якій позначено зміни чисельності населення (%) у країнах Європи за період 1990–2020 рр. У більшості країн, які межують з Україною, спостерігають

- А демографічний вибух
- Б демографічну кризу
- В інтенсивне агломерування
- Г зниження рівня урбанізації

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	10.1	51.4	8.2	30.3	51.4	50.9	0.3

Розуміння

17. Зміна якого показника ілюструє зменшення територіальної концентрації газовидобутку в країнах світу за пів століття (1970–2020 рр.)?

- А частка десяти країн-лідерів у світовому видобутку знизилася з 94 % до 73 %
- Б частка видобутого природного газу, що йде на експорт, становить лише 15 %
- В частка природного газу, видобутого на суходолі, знизилася з 97 % до 75 %
- Г частка газу в структурі первинного споживання енергії у світі зменшилася до 24 %

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
А	31,7	16,6	31,1	20,6	31,7	13,5	0,0

Розуміння

30. Усі наведені тези характеризують Канаду. Які з них аргументують спеціалізацію Канади в міжнародному поділі праці?

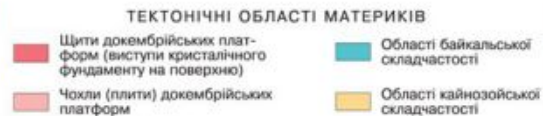
- 1 понад 10 % площі Канади – острови
- 2 Канада – класична країна переселенців (іммігрантів)
- 3 Клондайкська золота лихоманка – поштовх до освоєння північного заходу країни
- 4 лісистість країни – 45 %, а забезпеченість лісом – 9,7 га/особу
- 5 запаси мінеральних ресурсів – одні з найбільших поміж країн світу
- 6 57 % канадців працездатного віку – фахівці з вищою освітою
- 7 середня очікувана тривалість життя канадців – 81 рік

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	1	2	3			
456	6,1	47,4	42,7	3,8	48,1	10,5	0,1

Застосування: уміння читати

КАРТУ

6. За картою визначте основні тектонічні структури, що сформували материк Південна Америка.

А плита молоді платформи, область давньої складчастості

Б давня платформа, область молоді складчастості

В кілька давніх платформ, мезозойська складчастість

Г щити давніх платформ, докембрійська складчастість

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	15,2	16,5	17,3	51,0	16,5	7,4	0,0

Застосування: уміння читати схеми, діаграми, таблиці...

2. За схематичним зображенням взаємозв'язків між складниками природного комплексу на Східноєвропейській рівнині визначте характерний для нього тип ґрунтів.

- А коричневі
- Б каштанові
- В чорноземні
- Г підзолисті

Застосування: уміння читати схеми, діаграми, таблиці...

2. За схематичним зображенням взаємозв'язків між складниками природного комплексу на Східноєвропейській рівнині визначте характерний для нього тип ґрунтів.

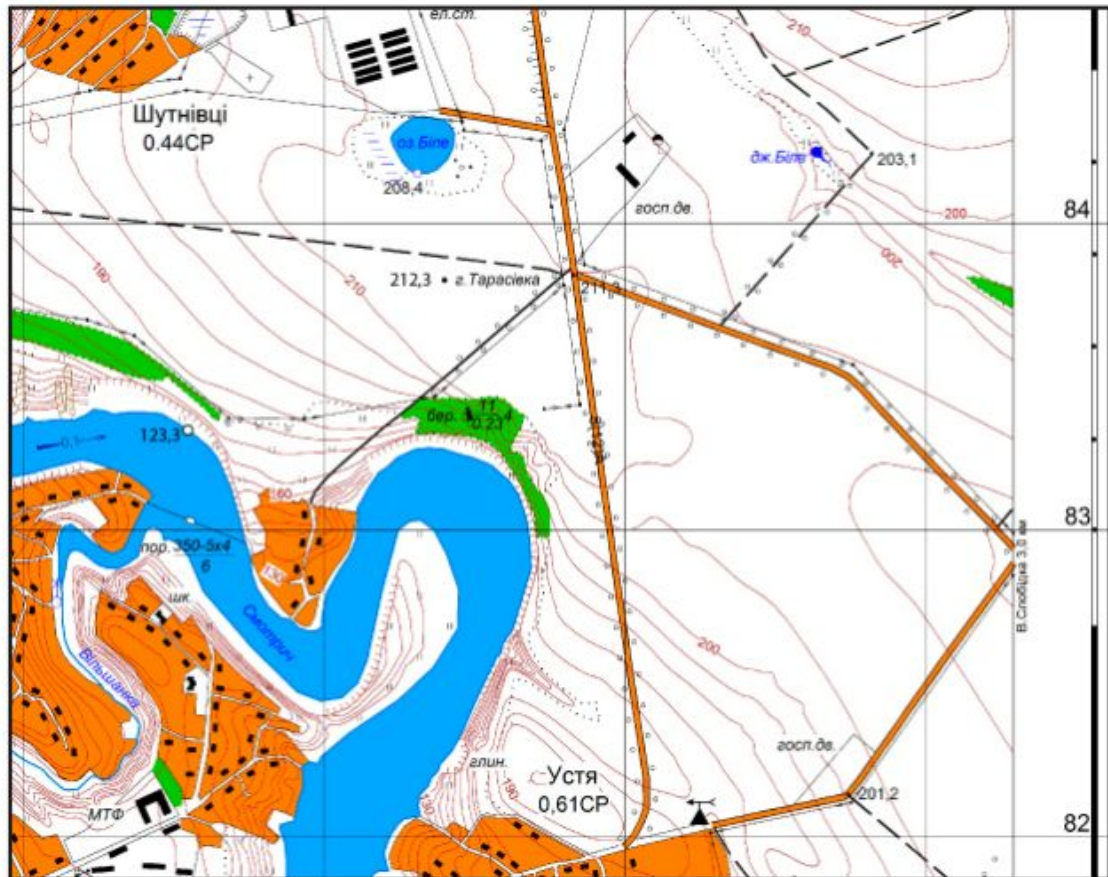
- А коричневі
- Б каштанові
- В чорноземні
- Г підзолисті

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Г	17,9	8,7	45,7	27,7	27,7	34,3	0,3

Застосування:
повторити операцію
за зразком (уміння)

Застосування:
повторити операцію
за зразком (уміння):

21. Визначте відносну висоту гори Тарасівка щодо урізу води в річці Смотрич (у метрах).

Відповідь	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	2			
89	76,0	24,0	24,0	63,3	0,5

22. Визначте довжину (у метрах) ділянки річки Смотрич на місцевості, якщо на карті її довжина від порога до гирла, виміряна курвіметром, становить 15 см.

Відповідь	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	2			
3750	81,1	18,9	18,9	54,2	0,5

Застосування:
повторити операцію
за зразком
(застосувати вміння у
стандартній ситуації)

23. Визначте географічний азимут (у градусах), яким рухається транспорт дорогою до села Устя, відхиляючись від напрямку на південь на 9°.

Відповідь	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	2			
171	88,0	12,0	12,0	37,1	0,5

Застосування:
*(у стандартній
ситуації)*

24. На скільки хвилин місцевий час на метеорологічній станції, яка розташована північніше села Устя, відстає від місцевого часу середнього меридіана II часового поясу (30° сх. д.)?

Відповідь	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	2			
16	97,7	2,3	2,3	7,1	0,3

**Застосування у
нестандартній
ситуації)**

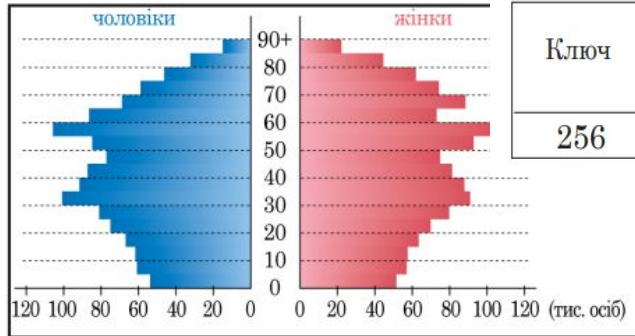

Географія

Предметні й життєві

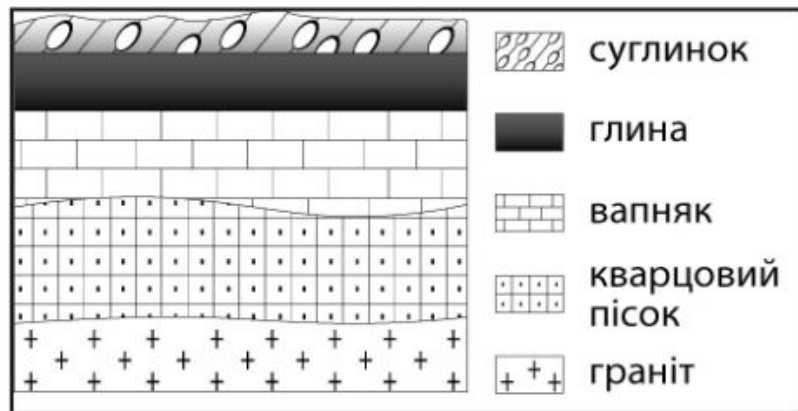
26. Проаналізуйте статево-вікову піраміду країни. Спрогнозуйте соціально-економічні проблеми та дії уряду цієї країни за умови збереження теперішніх демографічних тенденцій.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	1	2	3			
256	7,1	41,1	42,5	9,3	51,3	24,1	0,3

- 1 істотне збільшення попиту на освітні послуги → будівництво шкіл
- 2 нестача трудових ресурсів → стимулювання імміграції
- 3 зростання безробіття → створення додаткових робочих місць
- 4 зменшення середньої тривалості життя → реформа дошкільної освіти
- 5 старіння населення → підвищення пенсійного віку
- 6 статеві диспропорції в старших вікових групах → коригування роботи соціальних служб
- 7 збільшення чисельності населення → зміни адміністративного поділу території

25. Розгляньте відображену на рисунку схему залягання пластів гірських порід від поверхні до глибини 110 м.

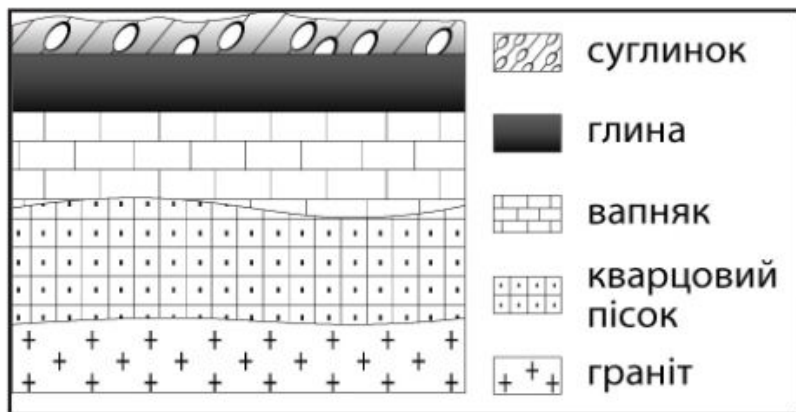

Компетентнісне

Визначте причини занепокоєння громади наслідками розроблення біля їхнього селища пласту глини для цегельного заводу кар'єрним способом.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	1	2	3			
234	3,8	41,9	47,7	6,6	52,3	19,5	0,2

25. Розгляньте відображену на рисунку схему залягання пластів гірських порід від поверхні до глибини 110 м.

Компетентнісне

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	0	1	2	3			
234	3,8	41,9	47,7	6,6	52,3	19,5	0,2

Визначте причини занепокоєння громади наслідками розроблення біля їхнього селища пласту глини для цегельного заводу кар'єрним способом.

- 1 глина є основною материнською породою для формування ґрунту
- 2 на складених глиною і суглинком схилах виникатимуть зсуви
- 3 без водотривкого горизонту глини карстуватимуться вапняки
- 4 через зниження рівня ґрунтових вод мілітимуть криниці
- 5 ущільнення піску пришвидшуватиме його метаморфізацію
- 6 відкритий пласт граніту спричинятиме зростання радіоактивного фону
- 7 розроблення пластів відкритим способом активізує сейсмічні явища

Високий рівень навчальних досягнень

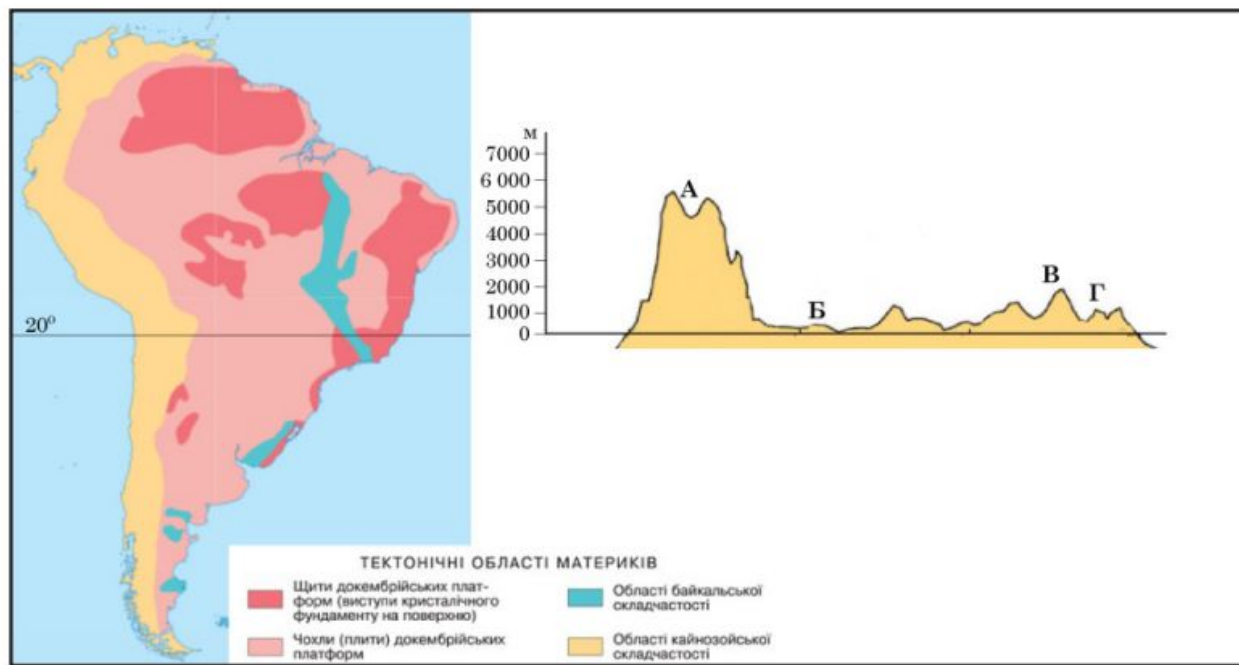
- 10** Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
- 11** Учні мають гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
- 12** Учні мають системні, міцні знання, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

8. На профілі поверхні території Південної Америки, побудованому вздовж паралелі 20° пд. ш., визначте місцевість із найбільшою потужністю чохла осадових порід у межах докембрійської платформи.

А
Б
В
Г

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	36,1	35,8	22,3	5,8	35,8	22,7	0,1

Аналіз

28. Визначте подібність десяти країн-лідерів за кількістю Інтернет-користувачів (див. таблицю).

<i>Країни</i>	<i>млн осіб</i>	<i>частка користувачів у чисельності населення країни, %</i>
Китай	1070	76
Індія	750	53
США	320	92
Бразилія	190	86
Індонезія	180	66
росія	130	90
Нігерія	120	55
Мексика	107	83
Пакистан	106	46
Японія	106	85
Світ	5000	

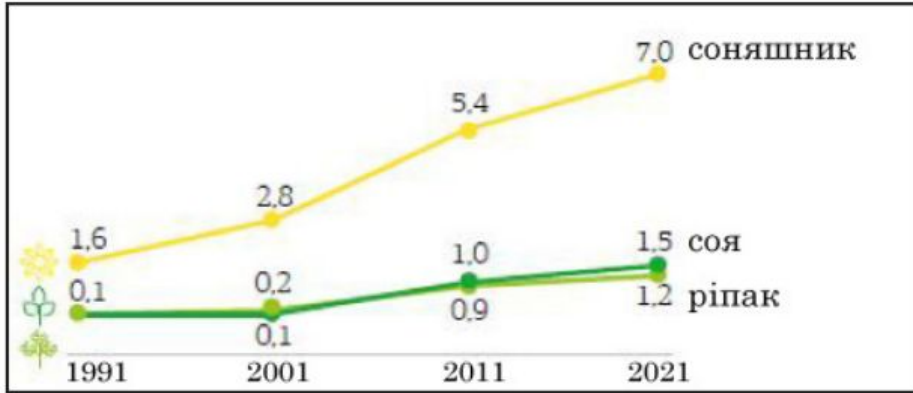
Визначте подібність десяти країн-лідерів за кількістю Інтернет-користувачів (див. таблицю).

Країни	млн осіб	частка користувачів у чисельності населення країни, %	Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
				0	1	2	3			
Китай	1070	76	367	1,6	21,5	55,3	21,6	65,6	25,1	0,3
Індія	750	53								
США	320	92								
Бразилія	190	86								
Індонезія	180	66								
росія	130	90								
Нігерія	120	55								
Мексика	107	83								
Пакистан	106	46								
Японія	106	85								
Світ	5000									

- 1 розташовані в Північній півкулі
- 2 високорозвинені постіндустріальні країни
- 3 чисельність населення перевищує 100 млн осіб
- 4 кількості користувачів і жителів у країнах однакові
- 5 у кожній країні – не більше 10 % від усіх користувачів світу
- 6 кількість користувачів може збільшуватися
- 7 збільшення частки користувачів супроводжується зростанням індексу людського розвитку (ІЛР) в країнах

Предметна компетентність

18. Проаналізуйте відображену графічно інформацію щодо зміни посівних площ (млн га) під олійними технічними культурами в Україні.

Такі зміни зумовили в Україні

- А** домінування технічних культур у структурі рослинництва
- Б** переведення рослинництва на екстенсивний шлях розвитку
- В** нарощування імпорту зерна та продуктів його перероблення
- Г** збільшення виробничих потужностей у харчовій промисловості

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Г	25,9	13,6	34,1	26,4	26,4	10,2	0,0

20. Проаналізуйте наведену в таблиці інформацію та зробіть висновок щодо зрушень у структурі експорту України за 25 років.

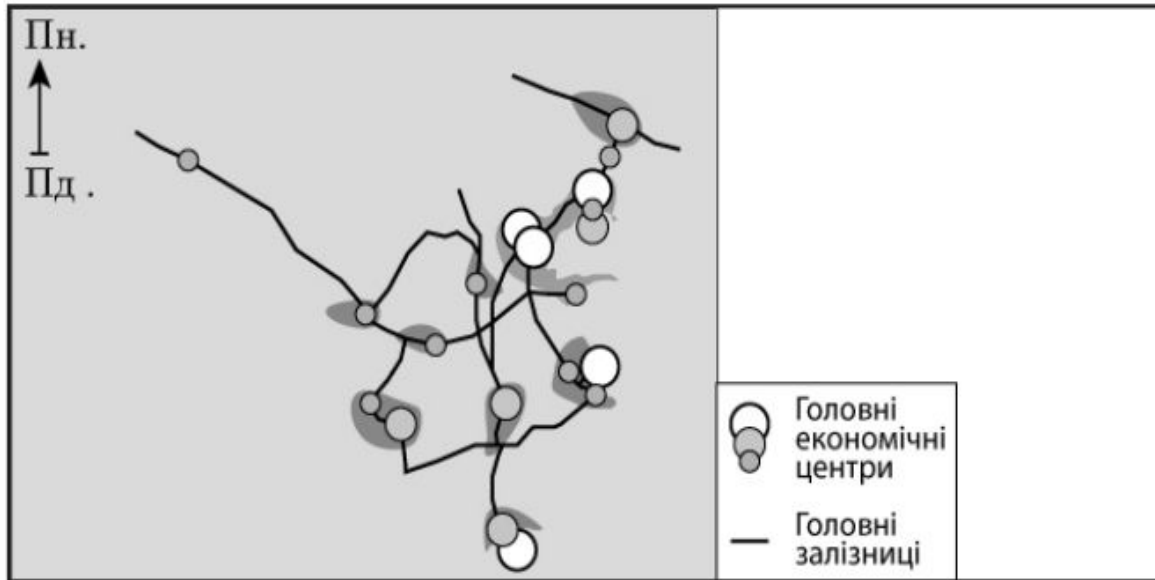
<i>Роки</i>	<i>Валовий збір соняшнику, млн т</i>	<i>Експорт насіння соняшнику, млн т</i>	<i>Експорт соняшникової олії, млн т</i>
1998	2,9	0,5	0,17
2023	13,0	0,8	5,70

- А** унаслідок зменшення попиту на олію у світі збільшився обсяг експорту олійної сировини
- Б** експорт соняшникової олії істотно перевищив експорт сировини для її виробництва
- В** збільшення експорту соняшникового насіння зумовило зменшення виробництва й експорту олії
- Г** зміни обсягів експорту соняшникового насіння й олії спричинили відтік валюти з країни

Ключ	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rit)
	А	Б	В	Г			
Б	15,9	54,8	16,8	12,5	54,8	52,3	0,3

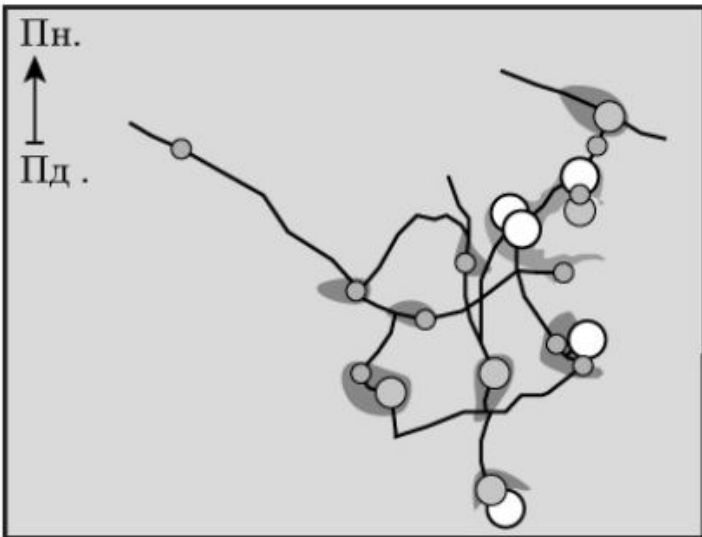
Предметна компетентність

29. На інтерактивній карті було відображено просторову організацію (просторовий каркас) економіки однієї з країн світу. Оскільки основу карти втрачено, графічний дизайнер зберіг «каркас» економіки в папці «Сполучені Штати Америки». Міркування дизайнера хибні, оскільки в просторовому каркасі економіки США мають бути

Економічна карта США

- 1 глобальні альфа-міста на заході країни
- 2 великий мегалополіс на південному сході країни
- 3 потужний нафтогазовий комплекс виробництв на південному узбережжі
- 4 столиця й головний економічний центр на півночі країни
- 5 район екстенсивного сільського господарства без осередків промисловості на південному заході
- 6 кілька транспортних коридорів широтного напрямку, що сполучають схід і захід країни
- 7 один із найпотужніших в регіоні центрів економічної активності на острові біля східного узбережжя

